

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

INHOUD

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

INHOUD

1 Inleiding	5
1.1 <i>Waarom is een preventie- en handavingsplan nodig?</i>	6
1.2 <i>Hoe is dit preventie- en handavingsplan alcohol tot stand gekomen?</i>	7
2. Beleidskader en uitgangspunten	9
2.1 <i>Beleidsuitgangspunten</i>	13
3. Terugblik	15
3.1 <i>Ambities 2018-2030</i>	15
3.2 <i>Cijfers alcoholgebruik onder jongeren</i>	16
3.3 <i>Mentale gezondheid jongeren</i>	19
3.4 <i>Evaluatie preventie- en handavingsplan 2018-2021</i>	22
4. Doelstellingen en activiteiten 2024-2028	27
4.1 <i>Doelstellingen</i>	27
4.2 <i>Activiteiten</i>	28
5. Werkwijze Toezicht en handhaving	37
5.1 <i>Huidig beleid en regels rondom Toezicht en handhaving</i>	37
5.2 <i>Handavingsinstrumentarium</i>	38
5.3 <i>Verbeteren effectiviteit toezicht</i>	39
6. Uitvoering, monitoring en financiering	41
7. Bijlage	43

INLEIDING

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

De gemeente Roosendaal vindt het belangrijk om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren door 'gezond leven' te stimuleren en te faciliteren. Deze ambitie staat opgenomen in het bestuursakkoord 2022-2026 'Zij aan zij. In een gemeente met ambitie'. Dit preventie- en handavingsplan alcoholbeleid draagt bij aan de realisatie van deze ambitie.

Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere vier jaar een preventie- en handavingsplan alcohol vast te stellen. Hierin wordt aangegeven welke maatregelen genomen gaan worden om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Alcoholwet (artikel 43a).

Het preventie- en handavingsplan alcohol wordt gelijktijdig met de lokale Gezondheidsnota 2024-2028 vastgesteld. Op deze manier kunnen we bij alcoholpreventie de verbinding maken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving) in verbinding met een gezonde en fysieke leefomgeving.

1.1 | WAAROM IS EEN PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN NODIG?

Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken voor hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen zoals (seksueel) geweld.

Het blijft belangrijk dat we ons ervoor inspannen dat jongeren alcoholgebruik uitstellen tot hun 18e jaar. Het wijzigen van een norm kost tijd. We zijn op de goede weg, maar blijven ons met vereende kracht inzetten. Onderdeel van deze aanpak is het vergroten van weerbaarheid van jongeren om normalisering van alcoholgebruik tegen te gaan. Dit sluit aan bij de doelen van de Gezonde Generatie.

Dit preventie- en handavingsplan alcohol beschrijft de belangrijkste maatregelen die de gemeente Roosendaal neemt om te zorgen dat jongeren tot 18 jaar geen alcohol drinken en er meer bewustwording is over het eigen drinkgedrag en de effecten daarvan.

DE GEZONDE GENERATIE

Vanuit 22 samenwerkende landelijke gezondheidsfondsen, waaronder de Nierstichting en de Maag Lever Darmstichting is het meerjarige programma De Gezonde Generatie ontstaan. Zij geven aan dat actie nodig is om het voor jongeren makkelijker en normaal te maken om geen alcohol te drinken. Het drinken van alcohol minder normaal maken en maatregelen die zorgen voor een omgeving waar jongeren minder alcohol kunnen zien en kopen, zijn hierbij gestelde doelen. Ook het delen van meer informatie over alcohol en de kansen op ziekten is hier onderdeel van.

1.2 | HOE IS DIT PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOL TOT STAND GEKOMEN?

Om te komen tot een gedragen plan is een gezamenlijk proces doorlopen met betrokken partijen. Tijdens twee NIX18 inspiratiebijeenkomsten is relevante input opgehaald. Daarnaast zijn enkele interviews gehouden met relevante partijen.

Aan dit plan hebben de volgende partijen meegewerkt: Novadic-Kentron, GGD West-Brabant, Halt, WijZijn Traversegroep, Politie, Roosendaalse Voetbal Federatie, Bravis ziekenhuis, Stichting Chris en Voorkom, jongerenwerk, BOA's, betrokken afdelingen gemeente Roosendaal (Jeugd, Veiligheid, Juridisch), en de adviesraad Sociaal Domein Roosendaal (Gezonde leefstijl/Sport). Daarnaast is ook input opgehaald vanuit de sportverenigingen. Op basis van hun eigen ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk hebben zij een waardevolle bijdrage geleverd aan dit plan.

BELEIDSKADER EN UITGANGSPUNTEN

-----PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

BELEIDSKADER EN UITGANGSPUNTEN

Dit preventie- en handhavingsplan alcohol staat niet op zich, maar moet in verbinding worden gebracht met zowel landelijke als lokale beleidskaders. In dit hoofdstuk laten we deze verbindingen zien.

NATIONAAL PREVENTIEAKKOORD (NPA)

In het preventie- en handhavingsplan sluit de gemeente zoveel als mogelijk aan op de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord. In dit akkoord, dat in 2018 door meer dan 70 partijen is afgesloten, is preventie van problematisch alcoholgebruik een van de speerpunten.

Voor jongeren onder de 18 jaar zijn specifieke doelstellingen opgenomen. Zo moet het aantal 12-16 jarigen dat ooit gedronken heeft afnemen van 45% naar 25% in 2040 (Nationaal Preventieakkoord, 2020). Uiteindelijk is het doel om te komen tot 0% alcoholgebruik onder de 18 jaar en een naleving van de leeftijdsgrens door verstrekkers van 100%.

GALA EN IZA

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) omvat afspraken die gemaakt zijn tussen VWS, GGD'en, zorgverzekeraars en gemeenten. Het doel is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Met het GALA akkoord gaat de gemeente aan de slag met een samenhangende integrale aanpak op gezondheid, sport, bewegen én sociale basis. Deze gezonde generatie kan behaald worden door het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten én sporten/bewegen. Zo versterken we de sociale basis, blijven inwoners mentaal gezond en weerbaar én kunnen inwoners vitaal ouder worden. Het GALA streeft daarnaast ook naar het bevorderen van lokale en regionale ketenaanpak. Een voorbeeld van een ketenaanpak binnen onze gemeente is het transmuraal samenwerkingsverband Grip op Kwetsbaarheid.

Een ander onderdeel van het nieuwe landelijke gezondheidsbeleid is het Integraal Zorgakkoord. Het IZA heeft het doel om de zorg betaalbaar, toegankelijk en goed te houden. Hierbij gaan ze uit van waarde gedreven en passende zorg. Eén van de IZA opgaven is zowel het bevorderen van mentale vaardigheden en een gezonde leefstijl als het versterken van zelfredzaamheid en de sociale omgeving. Deze opgave sluit aan op onze preventieve aanpak om alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen, zoals het vergroten van de weerbaarheid en bewustwording onder jongeren en hun omgeving.

AMBITIENOTA GEZONDHEIDSBELEID 2024 - 2028

De herijkte lokale gezondheidsnota heeft tot doel om de veerkracht en de gezondheid van onze inwoners te verbeteren. Hiertoe zijn vier pijlers benoemd: (1) positief ouderschap en gezonde hechting; (2) een actieve gezonde leefstijl; (3) psychisch gezond en weerbaar; en (4) sociale verbondenheid.

De gezondheidsnota is gebaseerd op de principes van Positieve Gezondheid en inclusiviteit. Positieve Gezondheid is een concept dat gezondheid benadert vanuit een breder perspectief dan alleen de afwezigheid van ziekte. Het richt zich op het welbevinden van mensen in fysiek, mentaal, sociaal en spiritueel opzicht. Het legt de nadruk op de veerkracht van individuen, het vermogen om met uitdagingen om te gaan en de eigen regie over gezondheid. Inclusie gaat over het meedoen, mee kunnen doen en het verbinden met anderen. Dit willen we ook voor onze inwoners, zodat ze gelijkwaardig mee kunnen doen op alle onderdelen van het leven in Roosendaal.

De Omgevingswet is daarnaast ook één van de kaders die deel uitmaakt van de Gezondheidsnota. Deze wet die op 1 januari 2021 in werking trad, maakt het mogelijk om het beleid en aanpak rondom een gezonde leefomgeving steviger te verankeren, in verbinding met het gezondheidsbeleid en de beweegvisie. De gemeente kan met deze wet de eigen ambities bepalen voor een gezonde leefomgeving en deze opnemen in de lokale Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Alcoholpreventie bevordert bewustzijn en handhaving voor een gezonde leefomgeving.

Preventie van alcoholgebruik onder jongeren maakt nadrukkelijk deel uit van dit Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en is daarom niet opgenomen in de nota gezondheid. Wel wordt in deze nota gezondheid binnen het speerpunt psychisch gezond en weerbaar aandacht besteed aan het weerbaar maken van jongeren in relatie tot groepsdruk en het gebruik van alcohol, drugs, social media en gamen.

NATIONAAL PROGRAMMA LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID (NPLV)

De centrale doelstelling van het Nationaal Programma is om de leefbaarheid en veiligheid van de meest kwetsbare gebieden in Nederland in 15-20 jaar tijd op orde te brengen en het perspectief van de bewoners te verbeteren. Om deze doelstelling te realiseren wordt ingezet op drie subdoelen: het verbeteren van de fysieke leefomgeving, het bieden van een beter perspectief, en het vergroten van de veiligheid.

De gemeente Roosendaal is sinds juli 2022 één van de twintig focusgebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). De plek in het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) betekent lokaal voor Roosendaal inzet op leefbaarheid en veiligheid in wijken op de lange termijn.

PREVENTIE MET GEZAG

De aanpak 'Preventie met Gezag' als onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) biedt Roosendaal de mogelijkheid om de komende jaren nog steviger in te zetten op het gebied van jeugd en veiligheid. In Roosendaal staan leefbaarheid en veiligheid in sommige wijken en buurten onder druk. Met dit programma wordt de focus gelegd op kinderen, jongeren en jongvolwassenen in de leeftijd van 8 tot 27 jaar. Juist die doelgroepen willen we uit hun sociale en/of economische isolement halen, weerbaar maken, perspectief bieden en waar nodig repressief aanpakken. Het inzetten van nieuwe (preventieve) interventies, begeleiding van jeugdgroepen en inzet op individuele maatwerktrajecten zijn onderdeel van deze aanpak. Hiervoor wordt het aantal jeugdboa's en de formatie bij het Zorg- en Veiligheidshuis uitgebreid.

HORECACONVENANT

Horeca, politie en de gemeente Roosendaal hebben in 2022 het 'Horecaconvenant Uitgaan In Roosendaal' 2022- 2026' met elkaar afgesloten. Het werkingsgebied voor dit convenant omvat het uitgaansgebied in de binnenstad van Roosendaal. In dit convenant leggen de betrokken partijen de verantwoordelijkheden met elkaar vast voor een gezellig en veilig uitgaansgebied in de binnenstad van Roosendaal.

FIT!AKKOORD

De gemeente Roosendaal streeft ernaar dat tegen 2030 alle inwoners van Roosendaal op een voor hen geschikte manier bewegen en een gezonde en actieve levensstijl hebben. Op basis van de beweegvisie is een uitvoeringsplan opgesteld, het Roosendaalse FIT! Akkoord. In dit akkoord geven meer dan 40 partners aan samen te willen werken aan de gezondheid van onze inwoners. Het FIT! akkoord is daarmee niet alleen een uitvoeringsplan voor de Beweegvisie maar bevat ook ambities voor een gezonde leefstijl. De aanpak van problematisch alcoholgebruik is een van de onderwerpen die in dit akkoord aan de orde komen.

NIX18 OVERLEG

Er is een overleg onder voorzitterschap van de gemeente om samen met andere betrokken organisaties te komen tot activiteiten ter voorkoming van alcohol- en drugsmisbruik en eventueel lopende activiteiten in deze te evalueren. Het secretariaat van dit overleg wordt uitgevoerd door de gemeente. Aan dit overleg nemen als vaste deelnemers vertegenwoordigers van de gemeente, politie, Novadic-Kentron, GGD West Brabant en Halt deel. Indien nodig kan de voorzitter andere organisaties uitnodigen deel te nemen.

2.1 | BELEIDSUITGANGSPUNTEN

Bij de uitwerking van het preventie- en handavingsplan alcohol hanteren we de volgende beleidsuitgangspunten:

Vroegsignalering

Vroegsignalering is een onderdeel van een preventieve aanpak. Als we beginnende alcoholproblematiek herkennen en effectieve hulp bieden, voorkomen we problematisch alcoholgebruik. Dit verlicht ook de druk op de gezondheidszorg. Het is belangrijk dat professionals problemen met alcohol vroegtijdig opmerken en weten hoe ze kunnen doorverwijzen. Daarnaast is samenwerking tussen netwerkpartners (zorg/preventie) een voorwaarde om deze vroegsignalering in te passen in de aanpak rondom terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren.

Een integrale aanpak

Een integrale aanpak betekent dat het beleid niet alleen gericht is op voorlichting en educatie over alcohol, maar ook op het implementeren van regels en het handhaven daarvan. Dus naast het informeren van jongeren over de risico's van alcoholgebruik, is het ook belangrijk ervoor te zorgen dat regels worden nageleefd.

Niet alleen op de jongere gericht

Het voorkomen van alcoholgebruik bij jongeren is niet alleen een zaak van de jongere zelf, maar ook van de omgeving waarin zij zich bevinden. Uit onderzoek blijkt dat strategieën die vooral de fysieke en sociale omgeving van de drinker beïnvloeden, het meest succesvol zijn.*

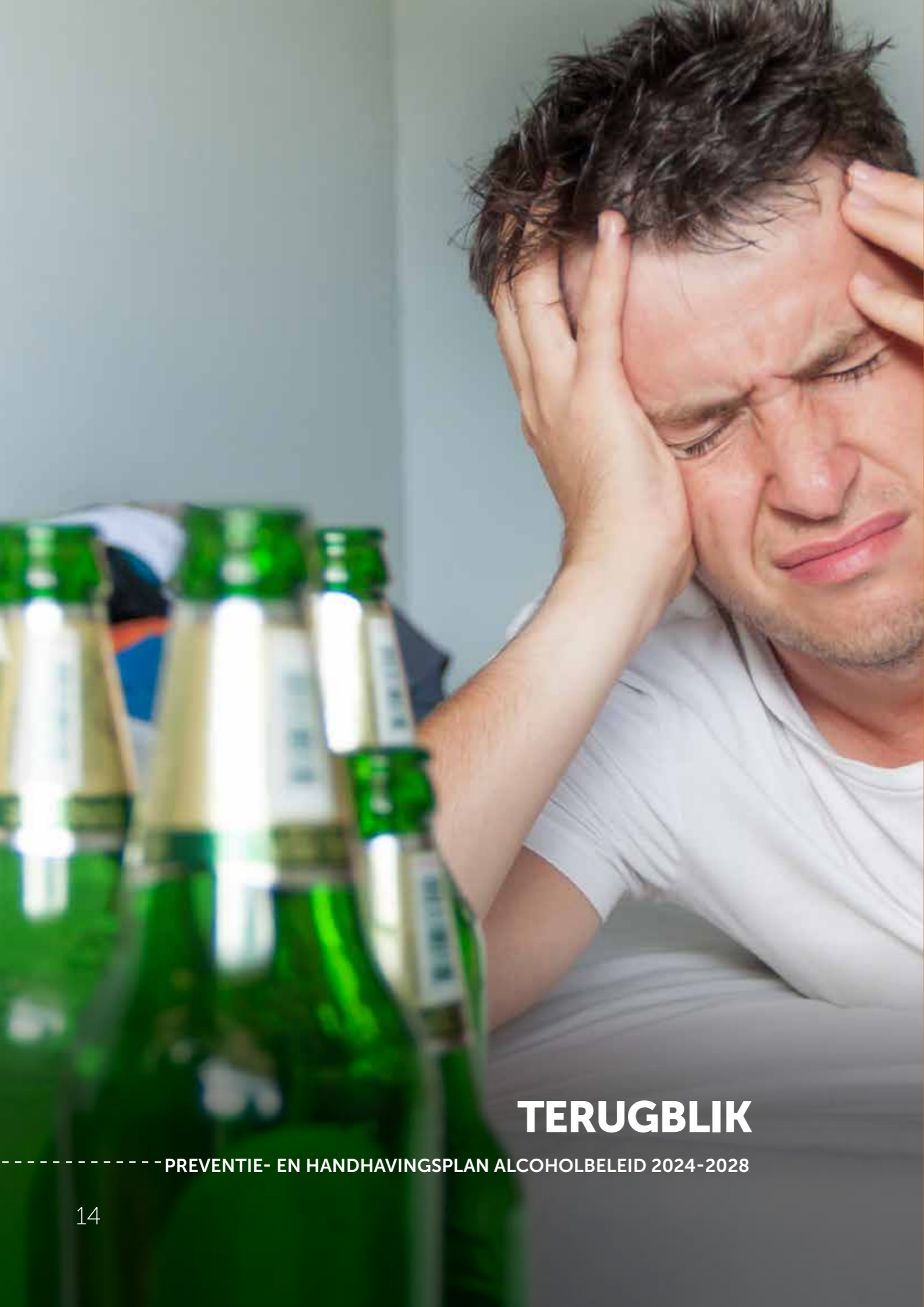
Met andere woorden, het richt zich niet alleen op het beïnvloeden van het gedrag van individuele jongeren, maar ook op het creëren van een omgeving die minder uitnodigend is voor alcoholgebruik. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er meer activiteiten worden georganiseerd die jongeren alternatieven bieden voor het uitgaansleven.

Betrekken van de hele gemeenschap

Om effectief te zijn, moet de hele gemeenschap samenwerken. Ouders/verzorgers spelen hierbij een centrale rol. Daarnaast gaat het ook om verschillende belanghebbenden zoals scholen, sportverenigingen en ondernemers. En niet in de laatste plaats, de jongeren zelf. Iedereen heeft een rol te spelen in het voorkomen van problematisch alcoholgebruik onder jongeren.

Al met al streeft ons beleid naar een integrale en samenhangende aanpak waarin verschillende aspecten en belanghebbenden worden betrokken om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen. Het benadrukt de noodzaak van samenwerking en de invloed van de omgeving op het gedrag van jongeren met betrekking tot alcohol.

* Bron: Preventie en Handavingsplan alcohol - Expertisecentrum Alcohol (trimbos.nl); geraadpleegd op 2 augustus 2023

TERUGBLIK

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

TERUGBLIK

In dit hoofdstuk blikken we terug op de doelstellingen en activiteiten uit het Preventie- en handhavingsplan 2018-2021. In de tussenliggende periode is het beleid uit dit plan ongewijzigd voortgezet.

3.1 | **AMBITIES 2018-2030**

De voornaamste focus van ons beleid is het stimuleren van geen alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar. Door hier stevig op in te zetten, zal dit zijn vruchten afwerpen op het terugdringen van het overmatig alcoholgebruik door jongeren vanaf 18 jaar. Bij deze ambities gaat het om het stimuleren van een verandering van houding en gedrag ten aanzien van alcohol bij jongeren zelf, bij ouders en bij hun omgeving. Om deze gedragsverandering te bereiken is een lange adem nodig.

3.2 | CIJFERS ALCOHOLGEBRUIK ONDER JONGEREN

Uit landelijke cijfers* blijkt dat tussen 2003 en 2015 er sprake was van een daling van het alcoholgebruik onder jongeren in de leeftijdsgroep van 12 tot 16 jaar. Vanaf 2015 is deze daling echter gestagneerd. In zowel 2015, 2017 en 2019 bleef ongeveer 25% van de jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar maandelijks alcohol consumeren. Bovendien is het binge drinken en dronkenschap sinds 2015 niet verder afgenomen.

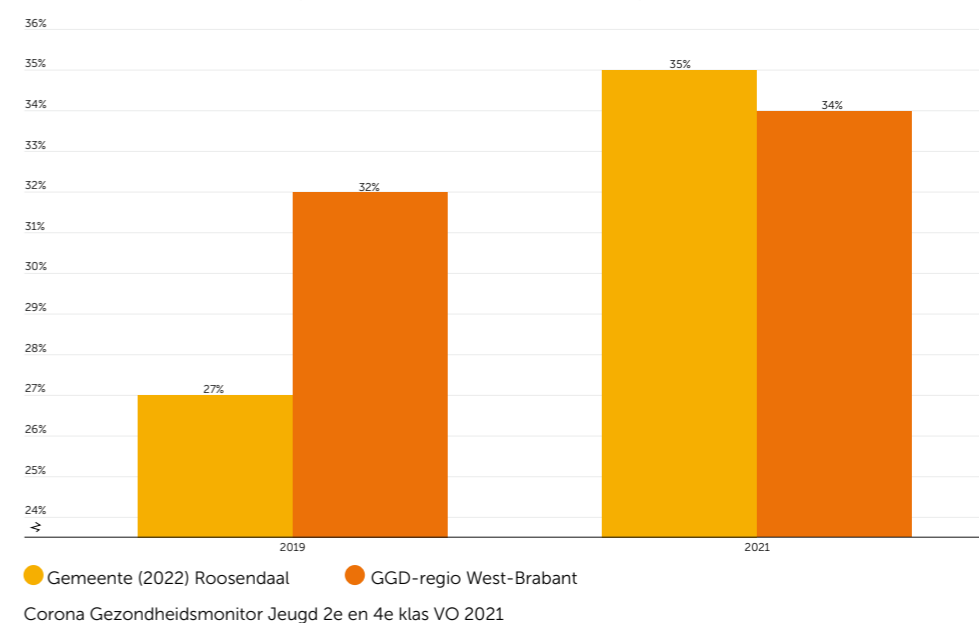
Uit de jeugdgezondheidsmonitor jeugd** blijkt dat het alcoholgebruik onder jongeren in West-Brabant blijvend hoog is en hoger ligt dan in de rest van Nederland. Het alcoholgebruik onder jongeren in de gemeente Roosendaal is tussen 2019 en 2021 niet afgenomen. De cijfers uit 2021 zijn voor de gezondheidsmonitor Jeugd de meest recente cijfers. In het voorjaar van 2024 wordt de nieuwe monitor jeugd verwacht.

KERNBODSCHAP UIT DE KINDMONITOR 0-11 JAAR 2021:

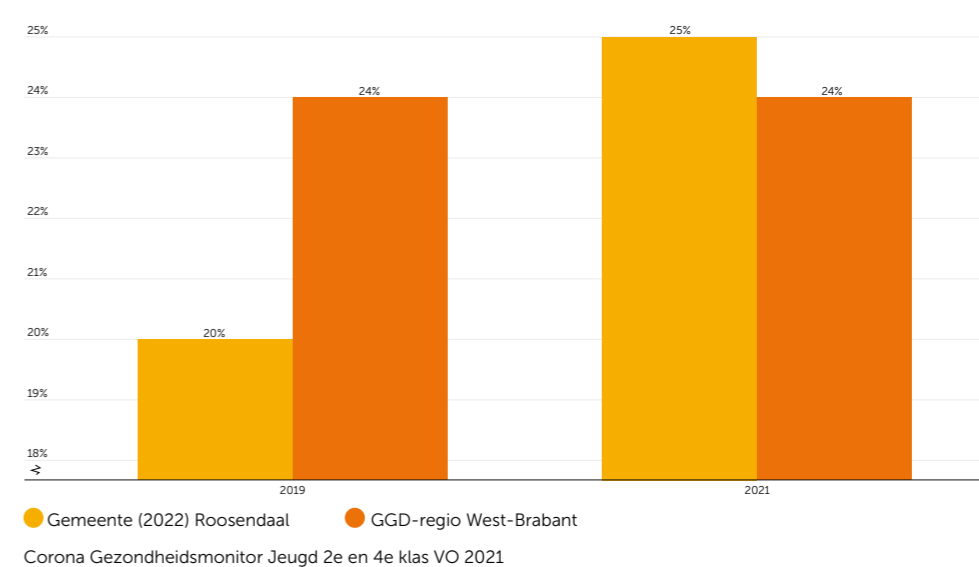
Uit de Jongerenmonitor (12-18 jaar) blijkt dat het alcoholgebruik onder jongeren in West-Brabant blijvend hoog is en hoger ligt dan in de rest van Nederland. Daarnaast zien we in de Kindmonitor dat bijna de helft van de ouders het verantwoord vindt dat een kind onder de 18 zijn/haar eerste glas alcohol nuttig. De basis voor alcoholgebruik wordt in belangrijke mate in de jeugd gelegd. Ouders hebben grote invloed op het alcoholgebruik van hun kind. Want we weten: zien drinken doet drinken. Op jonge leeftijd weerbaar maken kan er voor zorgen dat jongeren op latere leeftijd beter bestand zijn tegen groepsdruk bij het gebruik van alcohol en makkelijker 'nee' durven zeggen.

Hieronder wordt een beeld gegeven van het alcoholgebruik van jongeren (2e en 4e klas onderwijs) in de gemeente Roosendaal ten opzichte van de regio West-Brabant.

TABEL 1: Recent alcohol gedronken (2e en 4e klas voortgezet onderwijs)

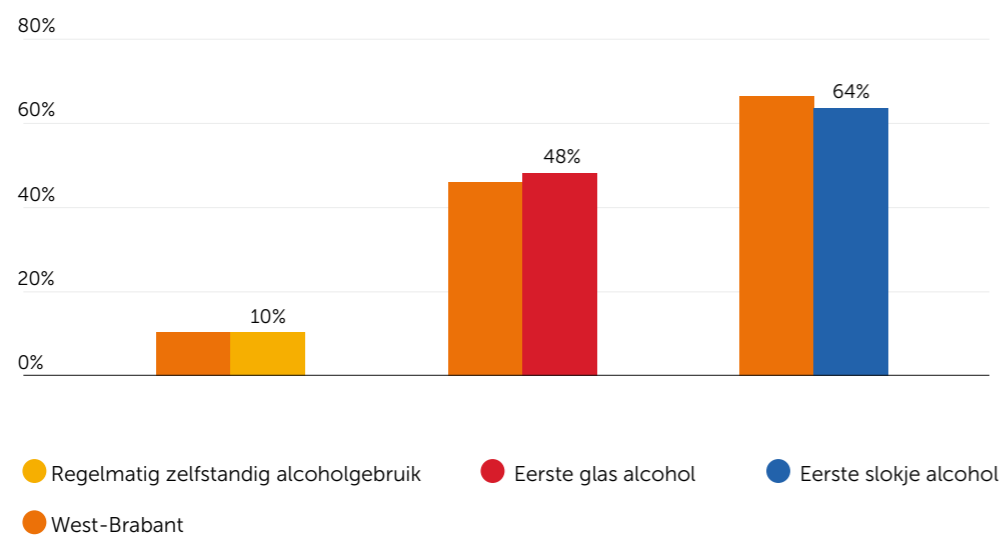

TABEL 2: Recent binge gedronken (2e en 4e klas voortgezet onderwijs)

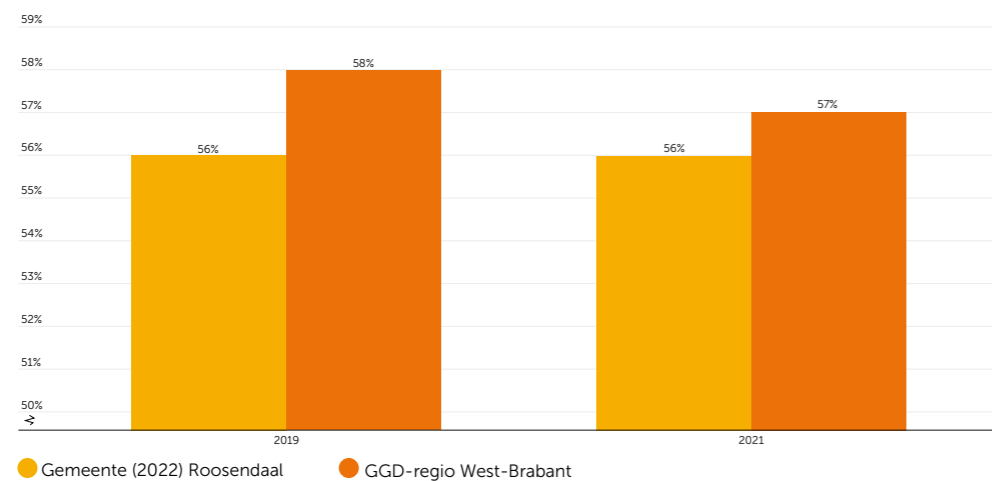

* Bron: [Feiten en cijfers over gebruik van alcohol - Trimbos-instituut](#); geraadpleegd op 2 augustus 2023

** Bron: [Jive - Roosendaal gemeenteprofiel kindmonitor 0-11 jaar 2021 \(brabantscan.nl\)](#); geraadpleegd op 2 augustus 2023.

TABEL 3: Ouder vindt <18 jaar een verantwoorde leeftijd voor.....

GGD | 2021

TABEL 4: Heeft ooit alcohol gedronken (2e en 4e klas voortgezet onderwijs)

Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2e en 4e klas VO 2021

3.3 | MENTALE GEZONDHEID JONGEREN

In de Ambitienota Gezondheidsbeleid 2024 - 2028 staat dat positief ouderschap en een gezonde hechting, een gezonde actieve leefstijl, psychische gezondheid en weerbaarheid en sociale verbondenheid met elkaar zijn verbonden en ook elkaar op een positieve manier beïnvloeden. Daarom is het ook nuttig om te kijken naar andere gezondheidsaspecten onder jongeren en de trends die hierin zijn te zien. In onderstaande tabel (bron: gezondheidsmonitor jeugd) is te zien dat ten opzichte van 2019 de ervaren gezondheid en het zich gelukkig voelen licht is afgenomen. Daarnaast is de weerbaarheid licht afgenomen en de stress juist licht toegenomen. Landelijk onderzoek* wijst ook uit dat de mentale gezondheid onder jongeren is afgenomen door een gebrek aan perspectief.

Mentale gezondheid jongeren	2019			2021		
	Roosendaal	GGD West-Brabant	Nederland	Roosendaal	GGD West-Brabant	Nederland
Ervaren gezondheid (zeer) goed	86,6%	85,4%	85,5%	81,3%	82,0%	82,7%
Gelukkig voelen meestal (zeer) goed	82,8%	83,5%	83,7%	72,7%	74,5%	76,6%
Voldoende weerbaar	87,9%	90,1%	90,4%	84,4%	86,3%	87,7%
Stress	47,2%	44,0%	44,5%	50,0%	46,0%	44,4%

* Bron: HBSC-onderzoek, 2023, Jong na corona

We kunnen op basis van de cijfers 2019 en 2021 de volgende conclusies trekken:

- Er heeft een stijging plaatsgevonden van het aantal jongeren in Roosendaal dat recent alcohol heeft gedronken (van 27% naar 35%). Deze stijging is groter dan die in West-Brabant (van 32% naar 34%). De stijging in Roosendaal is significant.
- Er heeft een stijging plaatsgevonden van het aantal jongeren in Roosendaal dat recent heeft binge gedronken (van 20% naar 25%). In West-Brabant is dit hetzelfde gebleven (24%). De toename bij klas 2 is significant, bij klas 4 niet significant.
- 48% van de ouders vindt dat een eerste glas alcohol onder de 18 jaar een verantwoorde leeftijd is. In West-Brabant is dit 46%.
- De weerbaarheid, ervaren gezondheid en zich gelukkig voelen is afgenomen. Het gevoel van stress is (licht) toegenomen. Op de aspecten stress, weerbaarheid en gelukkig voelen scoren de jongeren in Roosendaal significant negatiever. Het verschil op het aspect ervaren gezondheid is niet significant.

De gemeente is bezorgd over de ontwikkeling van jongeren die zich mentaal niet gezond voelt. We zetten ons als gemeente al jaren in voor een betere mentale gezondheid voor onze jongeren en dit zullen we ook blijven doen omdat we dat belangrijk vinden. Voorbeelden van enkele activiteiten die al zijn ingezet om de mentale weerbaarheid van jongeren te vergroten zijn:

- Voorlichting op (middelbare) scholen omtrent gamen, social mediagebruik, middelengebruik, pesten en sociale veiligheid. Hierbij dient opgemerkt te worden dat volgens Novadic-Kentron/Trimbos het voorlichten van ouders omtrent alcohol, drugs, gamen en social media het meest effectief blijkt.
- Digitaal aanbod met betrekking tot betrouwbare (hulp)bronnen en informatie over psychische gezondheid en leefstijlonderwerpen op plekken zoals www.JOUWGGD.nl en SENSE. Dit zijn een speciale plekken voor jongeren tot en met 24 jaar voor alle vragen over gezondheid, seks, verliefdheid, relaties, liefde en inloopsprekuren. Bovendien kunnen ze hier anoniem chatten met jeugdverpleegkundigen.
- De jeugdgezondheidszorg screent alle leerlingen in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Leerlingen met klachten of risico's op het gebied van o.a. mentale gezondheid of alcoholgebruik worden uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.
- Het aanbieden van trainingen door de jeugdprofessionals (WegWijs Roosendaal) met betrekking tot weerbaarheid en veerkracht onder kinderen en jongeren. En voorlichting over omgaan met groepsdruk en invloed van anderen. Dit doen zij in samenwerking met lokale maatschappelijk partners.
- Het organiseren van bijeenkomsten door Join Us, onderdeel van WijZijn Roosendaal, aan jongeren die graag een rijker sociaal leven zouden willen hebben. Door middel van deze bijeenkomsten wordt eenzaamheid onder jongeren verkleind, het sociale netwerk vergroot en worden jongeren met hulp beter zelfredzaam.

3.4 | EVALUATIE PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN 2018-2021

De werkgroep NIX18 heeft gezamenlijk het plan 2018-2021 geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt onder andere dat er ruime aandacht is geweest voor voorlichting en educatie. Voorbeelden zijn de voorlichting op middelbare scholen, zoals de lessen door stichting Voorkom! Waarbij ervaringsdeskundigen zijn ingezet. Ook de documentaire 'Proost op je gezondheid', de creatieve aanpak 'Happy ouders', en aandacht voor de campagnes 'Dry January' en 'Zien drinken, doet drinken', zijn succesvolle initiatieven geweest om de bewustwording over alcoholgebruik onder ouders en jongeren te vergroten. De NIX18 boodschap is op risicomomenten (carnaval, zomer, feestdagen) en voor de verschillende settings (NIX wel zo sportief, NIXzonderID) onder de aandacht gebracht.

Een positief kenmerk van onze werkwijze is de goede samenwerking en verbinding tussen de verschillende betrokken partijen. Zo zijn er korte lijnen tussen politie, Halt, BOA's en jongerenwerk en zijn jeugdprofessionals een belangrijke signaleringsfunctie binnen het onderwijs.

Sinds 2012 wordt in ziekenhuizen een protocol gehanteerd, waarbij kinderartsen naar preventie van Novadic-Kentron verwijzen voor een nazorggesprek na een alcoholintoxicatie (of drugs) bij kinderen onder de 18 jaar. Jaarlijks vinden er gemiddeld 10 tot 30 van deze verwijzingen plaats. Deze samenwerking, waarbij alle partijen elkaar goed en snel weten te vinden, zijn waardevol en noodzakelijk voor een preventieve aanpak. Daarnaast is het belangrijk op te merken dat niet alleen te veel drinken, maar ook ongelukken door alcohol, zoals vallen en vechten, ervoor kunnen zorgen dat jongeren naar de Spoedeisende Hulp moeten. Dit zorgt voor extra druk op de zorg.

Wat betreft voorlichting en educatie blijkt ten eerste dat het betrekken van de omgeving van de jongere, en dan speciaal de ouders, erg belangrijk is. Ouders die zelf veel drinken, zijn toleranter ten aanzien van alcoholgebruik bij hun kinderen. Hoewel de invloed van peers (leeftijdsgenoten en vrienden) op het gedrag toeneemt met de leeftijd, blijven ouders invloed houden ten opzichte van alcohol of door de afspraken die zij met hun kind maken. Uit onze evaluatie constateren we dat ouders zich vaak niet bewust zijn van de invloed die ze hebben op het gedrag van hun puber en hoe ze dit gedrag kunnen beïnvloeden.

Daarnaast wordt geconstateerd dat voorlichting eigenlijk al moet starten op de basisschool, maar dan wel gericht op de ouders van deze kinderen. Uit onderzoeken naar interventies over alcohol (en roken) in het basisonderwijs blijkt dat voorlichting aan leerlingen in groep 8 geen effect heeft. Het is raadzamer voorlichting over alcohol enkel te richten op de ouders.*

Er is behoefte om nader te onderzoeken hoe we ouders effectief kunnen benaderen en (positief) kunnen motiveren tot het veranderen van hun kijk op alcoholgebruik. Ook blijkt uit de evaluatie dat het nodig is om interventies meer te richten op specifieke doelgroepen en wijken. Zo zijn sommige wijken en doelgroepen minder zichtbaar, terwijl het alcoholgebruik onder jongeren juist onder deze 'vergeten' groepen groot is. Ook is aan te raden om interventies te richten op middelengebruik in brede zin en in relatie tot triple diagnose problematiek. Met dit laatste wordt bedoeld dat verslaving aan middelen samen kan gaan met psychische stoornissen en een verstandelijke beperking.

De eerste 1000 dagen in het leven van een kind zijn bepalend voor diens latere fysieke en mentale gezondheid. Daarom is het belangrijk dat gezinnen in een kwetsbare situatie al vroeg worden gesignaleerd en ondersteund (kansrijke start). In oktober en november 2020 is er in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een onderzoek uitgevoerd onder eerstelijns verloskundigen, jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Onderzocht is in hoeverre deze zorgprofessionals niet medische kwetsbaarheid signaleren, en welke drijfveren, obstakels en aanknopingspunten er zijn voor het verbeteren van het signaleren van niet medische kwetsbaarheid. Aangezien (eerstelijns) verloskundigen, jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen, maar ook gynaecologen en kraamzorg, tijdens deze eerste periode veel in aanraking komen met een gezin, spelen zij een sleutelrol in het tijdig signaleren van kwetsbaarheid. We willen deze groep professionals graag ondersteunen d.m.v. informatie die ze aan ouders of verzorgers van een kind kunnen geven. Dit om hen er op te attenderen wat de risico's van alcohol zijn tijdens de zwangerschap en daarna.

Ten aanzien van alcoholgebruik in sportkantines constateren we dat verantwoord alcoholgebruik in de praktijk niet altijd makkelijk is. Sportverenigingen zijn financieel afhankelijk van alcoholverkoop, en 'derde helft' sociale activiteiten zijn belangrijk voor gemeenschapsgevoel. Aan de andere kant zijn er regels, zoals de schenktijden die in de APV zijn opgenomen, die nageleefd dienen te worden. De gemeente Roosendaal promoot de bewustwording door deze wettelijke alcoholregels voor sportkantines te benadrukken en informatieve sessies te organiseren, bv. tijdens RSD Fit! bijeenkomsten.

Het balanceren tussen het bevorderen van verantwoord alcoholgebruik en het behouden van de sociale aspecten en financiële stabiliteit van sportverenigingen is dus een uitdagende taak. Het vergt tijd en inzet om een cultuurverandering richting gezondere sportkantines te realiseren. Van belang is hierover samen met de sportverenigingen het gesprek over te voeren.

In de evaluatie van het huidige plan werd het belang van het aanbieden van zinvolle vrijetijdsbesteding aan jongeren benadrukt. Hiermee kun je zorgen voor een gezonde ontwikkeling en voorkom je dat jongeren zich gaan vervelen en daarmee het risico lopen middelen te gebruiken of ander risicogedrag te vertonen. Het georganiseerd inzetten van vrijetijdsbesteding en gebruik maken van rolmodellen zijn interventies die in dit kader mogelijk zijn.

Ten aanzien van handhaving heeft de gemeente Roosendaal het thema NIX18 opgenomen in de handhavingskalender. Op basis hiervan vinden periodiek controles plaats door de BOA's op het naleven van de leeftijdsgrens van 18 jaar. Naast controle tijdens evenementen, zoals carnaval, vinden ook controles op de verkoop van alcohol plaats bij supermarkten, slijterijen en sportverenigingen.

Tot slot wordt geconstateerd dat het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren geen gemakkelijke taak is. Dit komt voornamelijk doordat het drinken van alcohol in onze leefwereld als normaal wordt beschouwd. Uit onderzoek (bron: De Gezonde Generatie) blijkt dat slechts 27% van de Nederlanders alcohol associeert met ongezond. Het is aan te raden om de gemeenteraad goed mee te nemen door experts in te schakelen en in gesprek te gaan over effectieve maatregelen en interventies.

DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN 2024-2028

In dit hoofdstuk geven we de doelstellingen en activiteiten weer voor de periode van 2024-2028. Aan het einde van dit hoofdstuk vatten we de activiteiten per setting samen.

4.1 | DOELSTELLINGEN

We zetten de komende jaren in op de volgende drie doelstellingen*, waarbij we zo veel mogelijk aansluiten bij de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord.

DOEL 1: GEEN ALCOHOLGEBRUIK ONDER DE 18 JAAR

- Een daling van het percentage jongeren in klas 2 en 4 VO dat recent alcohol heeft gedronken (35% in 2021).
- Een daling van het percentage jongeren in klas 2 en 4 VO dat recent heeft gebinged (25% in 2021).
- Een daling van het percentage ouders dat onder de 18 jaar een verantwoorde leeftijd vindt voor eerste glas alcohol (48% in 2021).

DOEL 2: DE BEWUSTWORDING VAN HET EIGEN DRINKGEDRAG EN DE EFFECTEN DAARVAN NEMEN TOE

- (Maatschappelijke) organisaties zijn zich meer bewust van wat zij kunnen doen om alcoholgebruik in de samenleving te helpen verminderen.
- Ouders en andere volwassenen met een voorbeeldfunctie zijn zich meer bewust dat hun houding over alcohol en eigen drinkgedrag van invloed is op kinderen en jongeren.

* Om de doelstellingen goed te kunnen volgen maken we gebruik van de gegevens uit de GGD gezondheidsmonitor Jeugd. Alle regionale GGD'en in Nederland verzamelen de gegevens op dezelfde manier, waardoor cijfers op landelijk, regionaal en lokaal niveau beschikbaar zijn. De digitale vragenlijst wordt op middelbare scholen afgenomen onder tweede- en vierdeklassers van het regulier voortgezet onderwijs.

DOELSTELLINGEN EN ACTIVITEITEN 2024-2028

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

DOEL 3: DE NALEVING VAN DE LEEFTIJDGRENDS ONDER ALCOHOLVERSTREKKERS NEEMT TOE

- Een stijging van het nalevingspercentage van de leeftijdsgrens van alcoholverstreking (63% in 2017).

Uiteindelijk is het de bedoeling dat het alcoholgebruik van jongeren onder de 18 jaar afneemt tot 0%

4.2 | ACTIVITEITEN

Om deze doelstellingen te realiseren, willen we verschillende activiteiten uitvoeren die zowel op het vlak van regelgeving en handhaving, als op het vlak van voorlichting en educatie liggen in verbinding met de aanpak gericht op de gezonde omgeving. Deze zien we als complementair aan elkaar en versterken elkaar in onze preventieve aanpak.

Beleid en uitvoering van het proces

Naast de activiteiten zoals hieronder per setting staan omschreven, willen we de volgende initiatieven ondernemen.

- **Het delen van kennis en informatie over een effectief alcoholbeleid**

Er is veel informatie beschikbaar over wat wel en wat niet werkt bij het terugdringen van alcoholgebruik en het vergroten van de weerbaarheid onder jongeren. We willen uitvoerende professionals, adviseurs en inwoners bij elkaar brengen om in gesprek te gaan over dit onderwerp. Op deze manier realiseren we samenhang tussen het vastgestelde beleid en effectieve interventies in de praktijk.

WAT WERKT IN DE PRAKTIJK?

Het beperken van de fysieke beschikbaarheid van alcohol door accijnzen, minimum leeftijdsgrens 18+, verkoopverboden, beperken aantal verkoopdagen en -tijden en het beperken van het aantal verkooppunten.

Aanhaken bij landelijke campagnes of als gemeente/regio zelf een campagne voeren.

Inzetten op preventie via alcoholinterventies voor op school, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijdsfase (vroeg, midden en late adolescentie) en waarbij ouders worden betrokken.

In de vroege adolescentie (11-13 jaar) zijn universele alcoholinterventies gericht op het versterken van zelfcontrole, probleemoplossende- en sociale vaardigheden en het betrekken van ouders effectief.

In de late adolescentie (16 jaar en ouder) zijn vooral selectieve alcoholinterventies gericht op sociale normen, het versterken van zelfcontrole, motiverende gespreksvoering en het betrekken van ouders effectief.

Bron: www.loketgezondleven.nl

- **Verkenning naar inzet preventiemodel Opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO)**

We onderzoeken de haalbaarheid van het implementeren van het preventiemodel 'Opgroeien in een kansrijke omgeving'. Op basis hiervan bepalen we of en met welke onderdelen we binnen onze eigen gemeente aan de slag gaan. Met het werken volgens OKO wordt gewerkt aan het terugdringen van het gebruik van alcohol, drugs en roken onder jongeren en aan het verbeteren van hun welbevinden. Het is een onderbouwde, data gestuurde aanpak waarin lokale partners en gemeente samenwerken. De community-filosofie van de aanpak houdt in dat alle partijen die betrokken zijn bij het opvoeden en opgroeien van onze jongeren kunnen, en idealiter zouden moeten, meedoen. Partners die betrokken kunnen worden bij de implementatie zijn bijvoorbeeld de GGD, verslavingszorg, welzijns- of jongerenwerk en onderwijs. Maar ook ouders, aanbieders van vrijetijdsvoorzieningen (sport en cultuur) en jongeren spelen een rol. Uit een evaluatie onder pilotgemeenten* blijkt met name dat de aspecten van community building, integrale benadering en de belangrijke rol van monitoring in het lokale beleidsproces als een meerwaarde worden ervaren. Met betrekking tot community building wordt met name het actief betrekken van ouders en scholen van belang geacht. Verder wordt de manier van monitoren (regelmatig en uitgebreid meten, snelle terugkoppeling van de resultaten en de monitor als onderdeel van het lokale beleidsproces) gezien als een belangrijk en interessant onderdeel van de aanpak. Ten slotte ziet men kansen om zinvolle vrijetijdsbesteding als onderdeel van een integrale benadering beter uit te werken. Het is een belangrijke factor in het gezond en veilig opgroeien van kinderen.

* Bron: Het IJslandse preventiemodel in Nederland - Trimbos-instituut; geraadpleegd op 2 augustus 2023

- **Meer bewustwording creëren over NIX18**

De NIX18-regelgeving verdient op diverse vlakken onze aandacht. Het is juist deze veelzijdigheid die het soms uitdagend maakt om voortdurend bewustzijn te behouden rondom dit belangrijke onderwerp. Daarom willen we voorlichting organiseren, speciaal gericht op evenementenorganisatoren, sportverenigingen en het horecapersoneel. Hierdoor willen we een dieper begrip creëren van de NIX18-regelgeving, de redenen erachter en de gevolgen die het niet naleven ervan met zich mee kan brengen. Dit willen we samen met jongeren ontwikkelen, waarbij we ook gebruik willen maken van hun eigen ervaringen met alcoholgebruik (peer-to-peer). Door gezamenlijk in te zetten op deze educatieve initiatieven, kunnen we een duurzame cultuur van bewustwording en verantwoordelijkheid rondom NIX18 bevorderen.

SCHOLEN

Scholen zijn een belangrijke plek om kinderen en jongeren bewust te maken van de negatieve effecten van alcoholgebruik. Onze insteek is vooral gericht op het vergroten van de weerbaarheid: leren opkomen voor jezelf, nee durven zeggen. Dit doen we door o.a. de volgende activiteiten uit te voeren:

- Het geven van gastlessen 'Weerbaarheid' door Jongerenwerk in het voortgezet onderwijs.
- Middelbare scholen mobiliseren en adviseren door middel van het preventieprogramma Helder op School door GGD West-Brabant in samenwerking met Novadic-Kentron (NK voert de teamtrainingen uit op de scholen);
- We onderzoeken de mogelijkheid om het preventieprogramma Helder op School ook in het primair onderwijs te introduceren, waarbij we vooral inzetten op ouders, docenten en beleid.

ouders/thuis

Met dit plan willen we meer inzetten op het vergroten van bewustwording over alcoholgebruik bij ouders/verzorgers met kinderen. Met behulp van onze samenwerkingspartners en aanwezige kennis en expertise stellen we een bewustwordingsprogramma op waarin onder andere aandacht is voor:

- Inzet van Happy ouders door Novadic-Kentron in samenwerking met jongerenwerk, Halt en handhaving;
- Op risicomomenten (bijv. carnaval, zomer, feestdagen) worden ouders door GGD West-Brabant geïnformeerd over NIX18 en stimuleren we hen om afspraken te maken met hun kinderen.
- De landelijke campagne 'Zien drinken, doet drinken' brengen we bij ouders onder de aandacht.
- We voorzien BOA's en politie van materiaal om ouders van dronken kinderen voor te lichten;
- Het inzetten van positieve stimuli om (vooral de niet intrinsiek gemotiveerde) ouders te betrekken en mee te laten doen.
- We geven ouders informatie over alcoholgebruik tijdens de eerste 1000 dagen van een kind.

SPORT

Om de sportomgeving prettig en veilig te houden is het belangrijk om aandacht te schenken aan het beperken van alcoholgebruik, en aan naleving van de regels. Zo mogen sportverenigingen geen alcoholhoudende drank verstrekken voor het einde van de eerste wedstrijd of training en vanaf tweeënhalf uur na afloop van de laatste wedstrijd of training. Daarnaast vragen we de verenigingen om zorg te dragen dat (nieuwe) barvrijwilligers die alcohol verstrekken een Instructie Verantwoord Alcohol schenken krijgen.

Om de bewustwording te vergroten rondom verantwoord alcoholgebruik in sportkantines voeren we de volgende activiteiten uit:

- De NIX18 werkgroep gaat in gesprek met de sportverenigingen in Roosendaal over het onderwerp 'alcohol in sportkantines'. Hierbij komen o.a. aan de orde het vergroten van bewustwording, de rol van de ouders, het bieden van gezonde alternatieven en het beleid rondom schenktijden.
- Sportverenigingen voorlichten over de effecten van alcoholgebruik onder jongeren tijdens RSD Fit! bijeenkomsten.
- De landelijke campagnes IkPas en NIX18 lokaal verankeren en verbinden met lokale evenementen. GGD West-Brabant en betrokken partners hebben hier een rol in.
- Partners die verbonden zijn aan het RSD FIT! akkoord informeren over de uitgangspunten van NIX18.
- Sportverenigingen stimuleren om met een gezonde kantine aan de slag te gaan.

OPENBARE RUIMTE

Het is voor de (ervaren) veiligheid van mensen belangrijk dat in de openbare ruimte geen dronken personen zijn en dat zij niet deelnemen aan het verkeer. Bovendien fungeren straten, pleinen en parken als ontmoetingsplekken voor jongerenwerkers om gesprekken aan te gaan over de risico's van alcoholgebruik. BOA's en politie hebben hun eigen toezichthoudende taak en verantwoordelijkheid. BOA's hebben een breed pakket aan bevoegdheden om overlast zoals openbare dronkenschap aan te pakken en de politie is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Op dit moment werken deze partijen - jongerenwerk, BOA's en politie - al goed samen in het kader van preventie en handhaving. Door onze deelname aan de aanpak 'Preventie met Gezag' als onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) krijgen we de mogelijkheid om de komende jaren nog steviger in te zetten op het gebied van jeugd en veiligheid.

Daarnaast willen we binnen NIX18 de onderlinge samenwerking versterken tussen het Bravis ziekenhuis en partners in de regio in het kader van het realiseren van een zorgpad voor patiënten waarbij sprake is van alcoholproblematiek. Vanuit de praktijk wordt aanbevolen afspraken te maken over hoe om te gaan met jongeren die herhaaldelijk met alcoholintoxicatie worden opgenomen. Ook het betrekken van Halt bij deze samenwerking en het geven van voorlichting op scholen door zorgprofessionals zijn genoemde stappen.

De volgende activiteiten voeren we uit om deze samenwerking te versterken:

- Betere en intensievere samenwerking met politie, handhaving, jongerenwerkers en straathoekwerkers in het kader van vroegsignalering;
- Het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen het Bravis ziekenhuis en partners in de regio in het kader van het realiseren van een zorgpad voor patiënten waarbij sprake is van alcoholproblematiek.
- Het geven van voorlichting in wijken door jongerenwerk in samenwerking met scholen, GGD West-Brabant en Novadic-Kentron;
- Een voorlichtingsprogramma ontwikkelen dat laagdrempelig en positief is, bijvoorbeeld door het organiseren van ludieke groepsgesprekken;
- Het organiseren van sport- en spelactiviteiten door jongerenwerk in het kader van het vergroten van de weerbaarheid onder jongeren;
- Het inzetten van rolmodellen zoals sporters, youtubers, vloggers als positief voorbeeld om jongeren aan te moedigen positieve keuzes te maken. Hierbij maken we gebruik van op de jongeren gerichte communicatiekanalen, zoals Instagram Jongerenwerk.
- Bewust omgaan met inrichting van de fysieke, openbare omgeving, die jongeren uitnodigt om te bewegen en te sporten.

HORECA, EVENEMENTEN EN FESTIVALS

Wat betreft de horeca zijn afspraken gemaakt en opgenomen in een horecaconvenant. Daarnaast heeft de gemeente Roosendaal in het evenementenbeleid opgenomen dat de burgemeester voorschriften en beperkingen kan opnemen in de ontheffing, zoals een glasverbod, beperkte schenktijden, of voorschriften in verband met de voorkoming van alcoholverstrekking onder de 18 jaar, daarbij rekening houdend met het preventie- en handavingsplan voor de uitvoering van de Alcoholwet. Dit evenementenbeleid wordt in 2024 geactualiseerd. We ondernemen de volgende activiteiten:

- Bij zowel de horeca als bij evenementen worden door politie en BOA controles op hoeveelheid alcohol uitgevoerd;
- Ondernemers binnen de horeca en bij evenementen worden door de gemeente aangesproken op hun verantwoordelijkheid;
- We gaan door met het inzetten van mystery guests om te controleren of de leeftijdsgrens wordt nageleefd.
- We gaan door met het geven van de training Barcode (verantwoord schenken in de horeca) aan horecaondernemers door Novadic-Kentron.
- In de herijking van het evenementenbeleid in 2024 voegen we gezondheidsdoelstellingen toe, waaronder het thema alcoholpreventie.

WINKELS

Alcohol is verkrijgbaar in supermarkten, cafetaria's, slijterijen en avondwinkels. Bij de verkoop gelden wettelijke regels over de naleving van de leeftijdsgrens.

In de gemeente Roosendaal doen we het volgende:

- We organiseren informatiebijeenkomsten voor verstrekkers van alcohol;
- We stimuleren verkopers van alcohol om hulpmiddelen ter vaststelling van de leeftijdsgrens te gebruiken. Deze hulpmiddelen helpen bij het naleven van de leeftijdsgrens.
- We gaan door met het inzetten van mystery guests om te controleren of de leeftijdsgrens wordt nageleefd.

ONLINE KANALEN

In de nieuwe Alcoholwet, die sinds 1 juli 2021 in werking is, staat dat de onlineverkopers (zoals maaltijdbezorgdiensten, bierkoeriers en webshops) van bestelling tot en met bezorging verantwoordelijk zijn voor de leeftijdscontrole. Het toezicht op deze verkoop is door inwerkingtreding van deze wetgeving overgedragen van gemeente naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Als wij signalen krijgen over het slecht naleven van de leeftijdsgrens bij alcohol door online verkoopkanalen, dan melden we dit bij de NVWA.

WERK

Het werk is voor mensen een belangrijke sociale omgeving. Werkgevers kunnen hierin iets betekenen voor hun werknemers. Ziekte en verminderde productiviteit kost werkgevers in Nederland naar schatting 1,3 miljard euro . Als gemeente hebben we hier geen directe rol, maar we kunnen wel bijdragen door goede voorbeelden uit te wisselen en door zelf als werkgever onze verantwoordelijkheid te nemen. Werkgevers kunnen bijdragen door:

- Het stellen van een gezonde sociale norm door bij gelegenheden (zoals een nieuwjaarsbijeenkomst, afscheid van een collega) voldoende niet-alcoholhoudende dranken aan te bieden, niet overmatig alcohol te schenken en door attent te zijn op de combinatie alcohol en verkeer;
- Werknemers uit te dagen mee te doen aan interventies als IkPas;
- Vroegtijdig signaleren van alcoholproblemen en ondersteuning bieden. En preventief bij activiteiten (zoals cursussen) om werknemers voor te bereiden op hun pensioen ook alcoholgebruik te bespreken. Organisaties zoals Novadic-Kentron kunnen hierbij adviseren.

ZORG- EN DIENSTVERLENING IN ROSENDAAL

Veel inwoners maken gebruik van een vorm van zorg- en/of dienstverlening. Zij komen in contact met professionals (eerste en tweedelijns zorg- en dienstverleners) en vrijwilligers van organisaties of komen regelmatig in bijvoorbeeld wijk- en buurthuizen. Vroegsignalering en kortdurende interventies in dit domein is een van de meest effectieve strategieën. We doen in de gemeente Roosendaal het volgende:

- Er voor zorgen dat er trainingen zijn voor professionals in het signaleren, bespreken en begeleiden van problematisch alcoholgebruik;
- Daar waar mogelijk betrekken we de zorg- en dienstverleners bij publiekscampagnes zoals IkPas;
- We onderzoeken de mogelijkheden om wijk- en buurthuizen te ondersteunen bij het voeren van een verantwoord alcoholbeleid.

WERKWIJZE TOEZICHT EN HANDHAVING

5.1 | HUIDIG BELEID EN REGELS RONDOM TOEZICHT EN HANDHAVING

Op landelijke schaal is de afspraak gemaakt om de naleving van verkoop aan jongeren onder de 18 jaar te verbeteren. De doelstelling is in 2030 om nooit meer alcohol te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar. Naleving van de leeftijdsgrens bij verkoop bij commerciële (zoals horeca, supermarkten, slijterijen en evenementen) en para-commerciële* organisaties (zoals sportclubs, verenigingen, theaters en bioscopen) is essentieel.

Ten aanzien van het Roosendaals beleid rondom toezicht en handhaving (o.a. met betrekking tot alcohol) zijn de volgende beleidsdocumenten van belang:

- **Integraal Veiligheidsplan De Markiezen 2023-2026 (IVP)**
Binnen het district De Markiezen hebben de acht gemeenten de handen ineen geslagen om samen te werken aan een districtelijk integraal veiligheidsplan. Dit heeft geresulteerd in het Integraal Veiligheidsplan De Markiezen 2023-2026 (IVP). In het IVP zijn de gemeenschappelijke uitdagingen beschreven. Naast deze gezamenlijke opgaven is er ook aandacht voor de lokale zaken die spelen en aangepakt moeten worden.
- **Gezamenlijk Toezicht en Handhavingsbeleid in DE6-verband (VTH-beleid)**
Daarnaast is in DE6-verband (in 2018) een gezamenlijk Vergunningen- Toezicht en Handhavingsbeleid (VTH-beleid) opgesteld. Beleidsmatig is gekozen voor een aanpak waarbij de uitvoering van vergunningverlening, het houden van toezicht en handhaving gebaseerd is op een jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma.

* Para-commerciële organisaties zijn in het kader van alcoholverkoop een bijzondere doelgroep. Hieronder worden niet alleen studenten- en sportverenigingen verstaan, maar ook bedrijven met een Alcoholwetvergunning, waarbij het schenken van alcohol niet de hoofdfunctie is (zoals bioscopen of theaters). Voor de groep is het dus extra belangrijk om bewustwording te creëren aangezien het schenken van alcoholhoudende dranken (vaak) niet de belangrijkste activiteit is.

GESLOTEN

WERKWIJZE TOEZICHT EN HANDHAVING

PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

- **Uitvoeringsprogramma 2023 Vergunningen, Toezicht, Handhaving en Veiligheid**

In het Besluit omgevingsrecht (Bor) is bepaald dat ons college jaarlijks het beleid moet uitwerken in een uitvoeringsprogramma. Voor Roosendaal zijn de opgaven/doelen uit het IVP en het VTH-beleid uitgewerkt in één uitvoeringsprogramma 2023. Op deze wijze ontstaat er beter inzicht in de overkoepelende opgaven ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Ten aanzien van toezicht en handhaving op het gebied van alcohol is in dit uitvoeringsprogramma het volgende afgesproken ten aanzien van de onderwerpen rondom alcohol:

- Alle aanvragen om een alcoholvergunning worden getoetst aan de wet Bibob*;
- Er wordt minimaal 5 fte meer aan jongerenwerk ingezet;
- Horeca en andere verstrekkers van alcohol worden gecontroleerd op naleving van de wettelijke regels en vergunningsvoorschriften.

5.2 | HANDHAVINGSINSTRUMENTARIUM

Bij het constateren van overtredingen van wet- en regelgeving wordt als algemeen uitgangspunt gesteld, dat in beginsel altijd tegen overtredingen wordt opgetreden. Bij handhaving kunnen de volgende handhavingsinstrumenten worden toegepast:

Inwoners	Ondernemers
• Waarschuwing/reprimande; • Procesverbaal; • Doorsturen naar Halt bij inwoners onder de 18 jaar;	• Waarschuwing; • Last onder dwangsom; • Intrekken/schorsen Alcoholwetvergunning; • Tijdelijk stilleggen alcoholverkoop in de detailhandel; • Toepassen bestuursdwang (sluiting, bezoekers verwijderen); • Bestuurlijke boete opleggen;

5.3 | VERBETEREN EFFECTIVITEIT TOEZICHT

De naleving van de leeftijdsgrens door alcoholverstrekkers en het nalevingsgedrag is de afgelopen paar jaar nog niet voldoende verbeterd. Om het nalevingspercentage te verhogen is aanscherping van de huidige toezichtmethoden noodzakelijk. In het uitvoeringsprogramma vergunningen, toezicht en handhaving 2023 is opgenomen dat minimaal 100 horeca-inrichtingen en andere alcoholverstrekkers gecontroleerd gaan worden op naleving van de wettelijke regels en vergunningsvoorschriften. Bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving vindt bestuursrechtelijke handhaving plaats.

UITVOERING, MONITORING EN FINANCIERING

Dit preventie- en handhavingsplan valt binnen de kaders en budgetten van het Volksgezondheidsbeleid, het Alcohol- en Horecasanctiebeleid, en het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

Aan de hand van dit plan brengt de NIX18 werkgroep een prioritering aan in de uit te voeren acties. Op basis van deze prioritering stellen we een tijdsplanning op en benoemen we verantwoordelijke eigenaars per (cluster van) actie(s). We volgen de uitvoering van deze activiteitenplanning door per kwartaal met de NIX18 werkgroep de voortgang te bespreken en waar nodig acties bij te stellen.

De uiteindelijke realisatie van de doelen volgen we door gebruik te maken van de bestaande monitoringsinstrumenten, zoals de gezondheidsmonitor jeugd (GGD/Brabant scan).

Daarnaast gebruiken we gegevens en signalen van o.a. politie, wijk- en buurtteams, jongerenwerk, scholen, ambulancedienst, Bravis ziekenhuis, en huisartsen om feiten en trends in Roosendaal te volgen.

De activiteiten die in het kader van de preventie worden ondernomen, maken deel uit van (subsidie- en maatwerk-) afspraken met Novadic-Kentron, GGD West-Brabant en Halt. Deze bijdragen staan meerjarig in de begroting opgenomen.

UITVOERING, MONITORING EN FINANCIERING

-----PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

BIJLAGE OVERZICHT ACTIVITEITEN 2024-2028

In onderstaande tabel zijn de voornaamste activiteiten met betrekking tot preventie in de periode 2024-2028 opgenomen:

ACTIES

BELEID EN UITVOERING PROCES

Delen van kennis en informatie over effectief alcoholbeleid onder professionals, adviseurs en inwoners

Verkenning naar inzet mogelijkheden OKO model

Meer bewustwording creëren over NIX18, speciaal gericht op evenementenorganisatoren, sportverenigingen en het horecapersoneel.

Monitoring en evaluatie van het preventie- en handhavingsplan alcoholbeleid 2024-2028 door de NIX18 werkgroep.

SCHOLEN

Het geven van gastlessen 'Weerbaarheid' door Jongerenwerk in het voortgezet onderwijs.

Middelbare scholen mobiliseren en adviseren door middel van het preventieprogramma Helder op School door GGD West-Brabant in samenwerking met Novadic-Kentron (NK voert de teamtrainingen uit op de scholen)

We onderzoeken de mogelijkheid om het preventieprogramma Helder op School ook in het primair onderwijs te introduceren, waarbij we vooral inzetten op ouders, docenten en beleid.

BIJLAGE

----- PREVENTIE- EN HANDHAVINGSPLAN ALCOHOLBELEID 2024-2028

ouders/thuis
Inzet van Happy ouders door Novadic-Kentron in samenwerking met jongerenwerk en handhaving.
Op risicomomenten (bijv. carnaval, zomer, feestdagen) worden ouders door GGD West-Brabant geïnformeerd over NIX18 en stimuleren we hen om afspraken te maken met hun kinderen.
De landelijke campagne 'Zien drinken, doet drinken' brengen we bij ouders onder de aandacht.
We voorzien BOA's en politie van materiaal om ouders van dronken kinderen voor te lichten.
Het inzetten van positieve stimuli om (vooral de niet intrinsiek gemotiveerde) ouders te betrekken en mee te laten doen.
We geven ouders informatie over alcoholgebruik tijdens de eerste 1000 dagen van een kind.
SPORT
De NIX18 werkgroep gaat in gesprek met de sportverenigingen in Roosendaal over het onderwerp 'alcohol in sportkantines'. Hierbij komen o.a. aan de orde het vergroten van bewustwording, de rol van de ouders, het bieden van gezonde alternatieven en het beleid rondom schenktijden.
Sportverenigingen voorlichten over de effecten van alcoholgebruik onder jongeren tijdens RSD Fit! bijeenkomsten.
De landelijke campagnes IkPas en NIX18 lokaal verankeren en verbinden met lokale evenementen. GGD West-Brabant en betrokken partners hebben hier een rol in.
Partners die verbonden zijn aan het RSD FIT! akkoord informeren over de uitgangspunten van NIX18.
Sportverenigingen stimuleren om met een gezonde kantine aan de slag te gaan.

OPENBARE RUIMTE
Betere en intensievere samenwerking met politie, jongerenwerkers en straathoekwerkers in het kader van vroegsignalering.
Het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen het Bravis ziekenhuis en partners in de regio in het kader van het realiseren van een zorgpad voor patiënten waarbij sprake is van alcoholproblematiek.
Het geven van voorlichting in wijken door jongerenwerk in samenwerking met scholen, GGD West-Brabant en Novadic-Kentron.
Een voorlichtingsprogramma ontwikkelen dat laagdrempelig en positief is, bijvoorbeeld door het organiseren van ludieke groepsgesprekken.
Het organiseren van sport- en spelactiviteiten door jongerenwerk in het kader van het vergroten van de weerbaarheid onder jongeren.
Het inzetten van rolmodellen zoals sporters, youtubers, vloggers als positief voorbeeld om jongeren aan te moedigen positieve keuzes te maken. Hierbij maken we gebruik van op de jongeren gerichte communicatiekanalen, zoals Instagram Jongerenwerk.
Bewust omgaan met inrichting van de fysieke, openbare omgeving, die jongeren uitnodigt om te bewegen en te sporten.
HORECA, EVENEMENTEN EN FESTIVALS
Bij zowel de horeca als bij evenementen worden door politie en BOA controles op hoeveelheid alcohol uitgevoerd.
Ondernemers binnen de horeca en bij evenementen worden door de gemeente aangesproken op hun verantwoordelijkheid.
We gaan door met het inzetten van mystery guests om te controleren of de leeftijdsgrens wordt nageleefd.
We gaan door met het geven van de training Barcode (verantwoord schenken in de horeca) aan horecaondernemers door Novadic-Kentron.
WINKELS
We organiseren informatiebijeenkomsten voor verstrekkers van alcohol.
We stimuleren verkopers van alcohol om hulpmiddelen ter vaststelling van de leeftijdsgrens te gebruiken. Deze hulpmiddelen helpen bij het naleven van de leeftijdsgrens.
We gaan door met het inzetten van 'mystery guests' om te controleren of de leeftijdsgrens wordt nageleefd.

ONLINE KANALEN

Als wij signalen krijgen over het slecht naleven van de leeftijdsgrens bij alcohol door online verkoopkanalen, dan melden we dit bij de NVWA.

WERK

Het stellen van een gezonde sociale norm door bij gelegenheden (zoals een nieuwjaarsbijeenkomst, afscheid van een collega) voldoende niet-alcoholhoudende dranken aan te bieden, niet overmatig alcohol te schenken en door attent te zijn op de combinatie alcohol en verkeer.

Werknemers uitdagen mee te doen aan interventies als IkPas.

Vroegtijdig signaleren van alcoholproblemen en ondersteuning bieden. En preventief bij activiteiten (zoals cursussen) om werknemers voor te bereiden op hun pensioen ook alcoholgebruik te bespreken. Organisaties zoals Novadic-Kentron kunnen hierbij adviseren.

ZORG- EN DIENSTVERLENING IN ROSENDAAL

Er voor zorgen dat er trainingen zijn voor professionals in het signaleren, bespreken en begeleiden van problematisch alcoholgebruik.

Daar waar mogelijk betrekken we de zorg- en dienstverleners bij publiekscampagnes zoals IkPas.

We onderzoeken de mogelijkheden om wijk- en buurthuizen te ondersteunen bij het voeren van een verantwoord alcoholbeleid.

